

Copyright foto

Zeeuwse broers voeren levende insecten

‘Meerprijs voor sojavrij Oerei’

Levende insectenlarven vervangen alle soja in het legvoer van Léon en Wilco Jansen uit het Zeeuwse Schore. De leghennenhouders beuren daardoor een hogere eierprijs voor hun zogenaamde ‘Oerei’. „Door zelf insecten te gaan kweken, willen we in de nabije toekomst 20 procent van het voer zelf maken”, zegt Léon Jansen.

De leghennen zijn er als de kippen bij als ze om vier uur 's middags een voerbeurt krijgen. Drukdoende staan de hennen zij aan zij bij het Bridomat-voersysteem het voer op te pikken. „Ze vinden het voer dus lekker. Elke keer als ze een voerbeurt krijgen, vliegen ze erop af”, zegt Léon Jansen. Hij houdt samen met zijn broer Wilco 33.000 opfokhennen en 99.000 leghennen, waarvan 53.000 scharrel- en 46.000 vrije-uitloophennen, in het Zeeuwse Schore. De broers startten eind 2014 samen met insectenbedrijf Protix

uit het Brabantse Dongen en Agrifirm Feed een proef met het voeren aan leghennen van levende insectenlarven in plaats van soja. „Er is veel kritiek op het gebruik van soja in veevoeders. Daarom zijn we op zoek gegaan naar een alternatief”, zo verwoordt de leghennenhouder een belangrijke reden voor de voerproef.

Voerproef

In één van hun vrije-uitloopstallen maakten

ze een afscheiding voor 200 hennen. De proef voerden ze uit met 200 Bovans Bruin-scharrelhennen; de controlegroep in dezelfde stal had dezelfde herkomst. Vanaf een leeftijd van 26 tot 86 weken voerden de pluimveehouders insectenlarven aan de proefgroep. Deze groep kreeg 80 procent kernvoer en 20 procent levende larven van de Black Soldier Fly ('zwarte soldatenvlieg'). De op uitsluitend plantaardige reststromen gegroeide larven werden door Protix geleverd. Agrifirm Feed verzorgde het sojavrije

Léon (links) en Wilco Jansen in hun proefstal. Hun eieren zijn voor ruim 30 eurocent te koop in de supermarkt.

Het voer van de proefgroep bestaat voor 20 procent uit insectenlarven, die in bakken worden opgeslagen.

Copyright foto

kernvoer. De nutritionist van de voerfabrikant rekende uit dat 20 procent van de samenstelling uit larven moest bestaan om alle soja te vervangen.

„In het begin van de ronde was er geen verschil tussen de groepen. Maar vanaf 60 weken was de eierproductie van de proefgroep beduidend hoger, de voederconversie gunstiger en de uitval fors lager”, vertelt Jansen. Hij wil niet met cijfers in de media naar buiten treden omdat het slechts een eerste proef was en de proefgroep maar 200 hennen telde tegenover 13.000 in de controlegroep. „De eerste resultaten zijn veelbelovend, hierover zijn we positief verrast, maar we vinden het nog te vroeg om vergelijkende cijfers te laten zien in de media”, zegt de leghennenhouder. Hij startte in februari 2016 met een tweede proef met 500 witte Dekalb-hennen, die dezelfde voersamenstelling krijgen als de eerste proefgroep. De broers houden momenteel alleen nog maar witte hennen omdat hun

Belgische eierhandelaar deze beter kan vermarkten.

30 cent per ei

De sojavrije eieren van de proefgroep worden sinds eind februari 2016 in de supermarkten van Agrimarkt verkocht. Dit is een kleine supermarktketen in Zuidwest-Nederland met vijf relatief grote filialen in Goes, Vlissingen, Roosendaal, Oud-Beijerland en Middelharnis. De broers verkopen de eieren rechtstreeks aan de supermarktketen, die ook de promotie voor de eieren verzorgt. „Met Agrimarkt waren we er vrij snel uit”, vertelt de pluimveehouder. „Het is een kleine supermarktketen die zich wil onderscheiden met lokale producten. Ze zijn in het verleden al eens bij ons geweest om te praten over een samenwerking. Dat liep toen nog op niets uit, al konden we altijd terugkomen met ideeën voor lokale producten en dat hebben we dus nu gedaan.” Consumenten

betalen ruim 30 eurocent per ei. Hoeveel Jansen ontvangt, wil hij niet vertellen in de media. „Die meerprijs moeten we hebben om het concept rendabel te maken.”

Momenteel is het namelijk goedkoper om soja aan het rantsoen toe te voegen, dan levende larven. Het kweken van insecten ontwikkelt zich en daarom verwacht Jansen dat het voeren van insecten in de toekomst wellicht goedkoper wordt. „We moeten nog zien hoeveel consumenten bereid zijn om die meerprijs voor het lokale en sojavrije ei te betalen.” De leghennenhouder verwacht wel dat hun concept verder kan groeien, vooral ook omdat hij het verhaal erachter goed vindt.

„De hennen worden deels gevoed met insecten; hun oerdieet uit de natuur. Vandaar dat we ons ei, het Oerei noemen”, zegt Jansen. „Van nature zijn kippen jagers. In de natuur scharrelen ze bij voorkeur op de grond op zoek naar eetbare zaden maar vooral ook levende insecten.” Voor de ►

Bedrijfsgegevens

De broers Léon (43) en Wilco (42) Jansen hebben in het Zeeuwse Schore een legpluimveebedrijf met 33.000 opfokhennen en 99.000 leghennen van drie leeftijden. Ze houden 53.000 scharrel- en 46.000 vrije-uitloophennen en fokken al hun hennen zelf op. Hun bedrijf, EKOZ Pluimvee v.o.f., telt zes stallen. Hun nieuwste stal uit 2005 voor 33.000 hennen, staat 200 meter verderop en beschikt net als nog één andere stal over vrije-uitloop. De leghennenhouders hebben één vaste medewerker voor 40 uur per week in dienst en werken daarnaast met weekendhulpverleners, zodat ze zelf om het weekend vrij zijn. Wilco verzorgt de opfokhennen. Léon doet de administratie en houdt zich bezig met de voerproef. Samen met hun vaste medewerker en de weekendhulpverleners verzorgen ze de leghennen.

Copyright foto

Bekijk de fotoreportage van het legpluimveebedrijf van Léon en Wilco Jansen op Pluimveeweb.nl

Copyright foto

De eierdoosjes. Oerei is een concept van Protix dat ook het ontwerp en de marketing voor haar rekening neemt.

pluimveehouders was dat een reden om hun hennen bij te voeren met levende larven. „De insectenlarven zijn een natuurlijke voedingsbron voor de hennen”, stelt hij. De leghennenhouder verwacht dat veel consumenten gaan inzien dat het beter is, lokaal geproduceerde insecten aan de hennen te voeren, dan Zuid-Amerikaanse soja. „Minder transport zorgt voor een beter milieu”, motiveert hij.

Sterker tegen coli

Tijdens de eerste proef viel het op dat de uitval na 60 weken fors lager was bij de

hennen die larven kregen. Volgens Jansen biedt het voeren van insectenlarven gezondheidvoordelen. „De larven zijn meer dan alleen een goede eiwitbron. In de larven zit chitine; deze stof werkt antibacterieel en zorgt voor een goede darmgezondheid. Daardoor zijn de hennen beter bestand tegen coli.” De pluimveehouder heeft dit zelf nagezocht en benadrukt dat dit nog niet wetenschappelijk bewezen is.

De hennen vreten de larven nu, net als tijdens de eerste proef, uit hun Bridomat-voersysteem. Al kunnen de insecten volgens de leghennenhouder ook gevoerd worden met een sleepketting. Of de insecten ook levend

door een lange vijzel heen kunnen, betwijfelt hij. Het voeren van larven in voerpannen, raadt hij dan ook af. „De insecten moeten levend gevoerd worden. Als ze dood zijn, gaat de voedingswaarde hard achteruit”, stelt hij. Jansen is daarom ook van plan om de insecten op eigen bedrijf te kweken. (Zie kader) „Nu haal ik de larven nog in bakken zelf op. Maar als we al onze hennen insecten willen voeren, is dat geen doen.” De insecten leven, een bak met insecten is warm en opslaan in een silo is lastig. De komende tijd gaan de pluimveehouders daarom uitdenken hoe ze het vervoer en de opslag het beste kunnen regelen. ■

Niet groeien in aantallen

Léon Jansen volgde in 2011 de cursus ‘Het nieuwe veehouden’ en besprak destijds met andere pluimveehouders hun toekomstplannen. „We willen niet meer groeien in aantallen. Als je het met 33.000 opfok- en 99.000 leghennen niet kunt redden, kun je beter stoppen.” Wel zaten ze met hun relatief oude en kleine stallen van 15 bij 80 meter. „We willen die stallen niet slopen, maar we zijn ervan bewust dat we met scharrelhennen in die oude stallen op kostprijs niet kunnen concurreren tegen grote nieuwe stallen.” Daarom ging hij op zoek naar iets anders. Hij kwam al vrij gauw bij insecten uit. Aanvankelijk was het plan om insecten te gaan kweken in de oude stallen. Maar later kwam hij op het idee om die insecten aan hun hennen te voeren. Het zelf kweken van insecten zijn de pluimveehouders nog steeds van plan. „Als de tweede proef succesvol verloopt, willen we een halve stal inrichten om insecten te kweken.” De voliëre-inrichting moeten de leghennenhouders er dan uitslopen. „Doel is om het sojavrije voer aan al onze leghennen te voeren en de insecten zelf te kweken op uitsluitend plantaardige reststromen uit de regio.” De pluimveehouders willen dit echter stap voor stap doen; afhankelijk van de vraag naar hun sojavrije Oereiëren.

Black Soldier Fly

De larven van de Black Soldier Fly (‘zwarte soldatenvlieg’) worden door het voer van de leghennen gemengd. „De Black Soldier Fly kan alleen als larve vreten en in een later stadium als vlieg niet meer. De larve moet daarom veel reserves opbouwen om later als vlieg te kunnen overleven en is daardoor relatief dik. Vandaar dat insectenbedrijf Protix voor deze insectensoort heeft gekozen”, legt Jansen uit.